

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการบริโภคอาหารของชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง พื้นที่ที่ศึกษาจำนวน 3 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านแม่ทะลุ ตำบลสบเมย บ้านแม่คะตวน ตำบลแม่คะตวน และบ้านแม่สวดใหม่ ตำบลแม่สวด อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ปัจจัยที่ศึกษา คือ การศึกษา อาชีพ รายได้ ความรู้เรื่องอาหาร ความเชื่อด้านการบริโภคอาหาร วัฒนธรรมประเพณีที่เกี่ยวกับการบริโภคอาหาร การศึกษา สื่อโฆษณาต่าง ๆ ความเจริญทางด้านเศรษฐกิจ สังคม ตลอดจนแหล่งอาหารที่มีอยู่ในท้องถิ่น ตามฤดูกาล โดยการใช้แบบสัมภาษณ์ คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 259 คน

การกำหนดกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงทั้งเพศชาย เพศหญิง เด็ก และผู้ใหญ่ จำนวน 3 หมู่บ้าน ในเขตพื้นที่อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ประชากรทั้งหมด 779 คน คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ที่ความเชื่อมั่น 95% ได้จำนวน 259 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การเลือกกลุ่มตัวอย่างพิจารณาจากปัจจัยเหล่านี้ คือ

1. เป็นชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงทั้งเพศชาย เพศหญิง เด็กและผู้ใหญ่ที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน
2. มีหมู่บ้านอยู่ใกล้กับคนพื้นเมือง
3. มีการคมนาคมเข้าถึงหมู่บ้านสะดวก
4. มีระบบไฟฟ้าเข้าถึงหมู่บ้าน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสัมภาษณ์ ซึ่งมีโครงสร้างประกอบด้วย 3 ส่วน คือ

1. ข้อมูลส่วนบุคคล เกี่ยวกับ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา รายได้ อาชีพ จำนวนสมาชิกในครอบครัว การได้รับความรู้เกี่ยวกับเรื่องอาหาร สุขภาพ การเจ็บป่วยของสมาชิกในครอบครัว และการมีเครื่องใช้อำนวยความสะดวกในครอบครัว
2. ข้อมูลเกี่ยวกับการรับประทานอาหาร วิธีการรับประทานอาหาร น้ำดื่ม น้ำใช้ แหล่งผัก ผลไม้และเนื้อสัตว์ที่รับประทาน อาหารที่นิยมรับประทานในชีวิตประจำวัน อาหารที่ใช้ในงานประเพณี เทศกาลต่าง ๆ อาหารที่มีตามฤดูกาลและความเชื่อเกี่ยวกับอาหาร
3. ข้อมูลเกี่ยวกับการรับข่าวสารด้านการบริโภคจากสื่อประเภทต่าง ๆ และผลการรับรู้จากสื่อประเภทต่าง ๆ

การตรวจสอบเครื่องมือ

นำแบบสัมภาษณ์ไปทดลองสัมภาษณ์กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน จากนั้นนำไปตรวจสอบข้อคำถาม ปรับภาษา เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนตรงกับสภาพความเป็นจริง แล้วนำไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจริง

การเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลโดยคัดเลือกนักเรียนซึ่งอยู่หอพักโรงเรียนสวเมยวิทยาคมที่เป็นชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงช่วยเก็บข้อมูล เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างเป็นชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงทำให้สะดวกต่อการสัมภาษณ์ ซึ่งผู้วิจัยได้อบรมชี้แจงวัตถุประสงค์การศึกษา วิธีการสัมภาษณ์ การกรอกข้อมูล และทดลองเก็บข้อมูล ให้กับกลุ่มนักเรียนเพื่อเป็นผู้ช่วยเก็บข้อมูล โดยดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. ทำหนังสือจากโรงเรียนถึงผู้ใหญ่บ้านขออนุญาตเก็บข้อมูลและชี้แจงวัตถุประสงค์ของงานวิจัยเพื่อให้ผู้นำหมู่บ้านได้ทราบถึงการเข้ามาทำกิจกรรมในหมู่บ้าน
2. ทำการเก็บข้อมูลโดยให้ผู้ช่วยเก็บข้อมูลแนะนำตัวเอง บอกวัตถุประสงค์และขอความร่วมมือในการเข้าร่วมงานวิจัย สร้างสัมพันธภาพเพื่อประเมินความพร้อมของกลุ่มตัวอย่างก่อนการตอบแบบสัมภาษณ์
3. นำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลไปวิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้โปรแกรม SPSS for Windows (Statistical Package for the Social Science for Windows) มีรายละเอียด ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้าน อายุ การศึกษา รายได้ กับการรับประทานอาหาร ซึ่งหาความสัมพันธ์ใช้คำสั่ง Crosstabs โดยการสร้างตารางแจกแจงความถี่แบบจําแนกสองทาง